

Kulturutskottets betänkande 2025/26:KrU3

Ett nytt förbud mot spel på kredit

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändring i spellagen. Utskottet föreslår dock att lagändringen ska träda i kraft den 1 maj 2026. Lagändringen innebär ett förbud mot att licenshavare och spelombud tillåter eller medverkar till att spel om pengar finansieras med krediter samt att licenshavare och spelombud även ska vidta lämpliga åtgärder för att motverka att spel finansieras med krediter. Regleringen är en utvidgning av det kreditförbud som i dag finns i spellagen.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandet.

I betänkandet finns en reservation (MP) och två särskilda yttranden (S, V).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:11 Ett nytt förbud mot spel på kredit.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden5

 Regeringens lagförslag5

 Spel för allmännyttiga ändamål6

Reservation9

 Spel för allmännyttiga ändamål, punkt 2 (MP).....9

Särskilda yttranden10

 1. Särskilt yttrande (S).....10

 2. Särskilt yttrande (V)11

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....13

 Propositionen13

 Följdmotionen13

Bilaga 2

Regeringens lagförslag14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i spellagen (2018:1138) med den ändringen att lagen ska träda i kraft den 1 maj 2026.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2025/26:11.

2. Spel för allmännyttiga ändamål

Riksdagen avslår motion

2025/26:3820 av Mats Berglund m.fl. (MP).

Reservation (MP)

Stockholm den 27 januari 2026

På kulturutskottets vägnar

Mats Berglund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mats Berglund (MP), Malin Danielsson (L), Alexander Christiansson (SD), Marie-Louise Hänel Sandström (M), Lars Mejern Larsson (S), Jonas Andersson (SD), Emma Ahlström Köster (M), Magnus Manhammar (S), Runar Filper (SD), Ewa Pihl Krabbe (S), Vasiliki Tsouplaki (V), Roland Utbult (KD), Catarina Deremar (C), Pia Trollehjelm (SD), Kristoffer Lindberg (S), Louise Thunström (S) och Thomas Ragnarsson (M).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2025/26:11 Ett nytt förbud mot spel på kredit och ett yrkande i en följdmotion. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Motionsyrkandet finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag med den ändringen att lagändringen ska träda i kraft den 1 maj 2026.

Propositionen

Regeringen föreslår i propositionen att det i spellagen ska införas ett förbud mot att licenshavare och spelombud tillåter eller medverkar till att spel om pengar finansieras med krediter. Licenshavare och spelombud ska enligt regeringens förslag även vidta lämpliga åtgärder för att motverka att spel finansieras med krediter. Regleringen är en utvidgning av det kreditförbud som i dag finns i spellagen och som innebär att licenshavare och spelombud inte får erbjuda eller lämna kredit för spelinsatser.

Syftet med den nya regleringen är att motverka skuldsättning med anledning av spel om pengar. Kraven ska gälla för alla licenspliktiga former av spel och oavsett hur spelet tillhandahålls. Det ska dock finnas en möjlighet för Spelinspektionen att besluta om undantag från förbuden för vissa aktörer med licens för allmännyttiga ändamål.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det behövs en ny, mer heltäckande reglering som motverkar att spel betalas med hjälp av kredit eftersom det kan leda till ökat spelande och till att spelare spelar utöver sin ekonomiska förmåga. Utskottet anser att den föreslagna utvidgade regleringen också har ett viktigt signalvärde om att spel inte ska finansieras med krediter. Med hänsyn till detta och de skäl som anförts i propositionen bör riksdagen anta regeringens förslag till ändringar i spellagen, och utskottet tillstyrker således propositionen, dock med den ändringen att lagändringen ska träda i kraft den 1 maj 2026. Ändringen av tidpunkten för ikraftträdandet beror på att berörda aktörer behöver längre förberedelse tid. När det gäller ikraftträdandet bedömer utskottet att Lagrådets granskning enligt 10 kap. 5 § första stycket riksdagsordningen skulle sakna betydelse på grund av frågans art.

Spel för allmännyttiga ändamål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om undantag för spel för allmännyttiga ändamål.

Jämför reservationen (MP).

Motionen

Mats Berglund m.fl. (MP) föreslår i motion 2025/26:3820 ett tillkännagivande till regeringen om att spel för allmännyttiga ändamål bör undantas från förbudet mot spel på kredit. Motionärerna anser att det föreslagna förbudet är ett trubbigt verktyg som riskerar att få oproportionerligt stora negativa konsekvenser för svenskt föreningsliv och civilsamhällets ideella organisationer, vilket är i strid med målet för spelpolitiken om att värna allmännyttiga intäkter från spel. Regeringens förslag att Spelinspektionen ska kunna tillåta undantag i enskilda fall är enligt motionärerna otillräckligt och skapar en administrativ börda och en osäkerhet för de allmännyttiga organisationerna.

Propositionen

Regeringen föreslår att den nya regleringen av spel på kredit ska gälla för samtliga licenspliktiga spelformer och oavsett hur spelet tillhandahålls.

Regleringen av spel på kredit ska gälla alla spelformer

Regeringen anser att det finns mycket som talar för att regleringen bör gälla för alla licenspliktiga spelformer. Som utgångspunkt är allt spel om pengar riskfyllt. Alla de spel som omfattas av spellagens licenskrav är sådana som i tidigare lagstiftningsärenden bedömts vara så pass riskabla att de inte ska få bedrivas utan licens. Det bör även framhållas att även spel som innebär en förhållandevis låg risk för spelproblem kan leda till skuldsättning. Det krävs åtgärder för att motverka skuldsättning med anledning av spel om pengar.

Frågan är om de nya kraven trots det inte bör gälla för vissa spelformer. Det är viktigt att de krav som ställs på licenshavare och spelombud är väl motiverade och inte leder till orimliga eller oproportionerliga konsekvenser. Det gäller inte minst för sådana lotterier som tillhandahålls av allmännyttiga organisationer eftersom en del av det riksdagsbundna målet för spelpolitiken är att ge sådana organisationer goda förutsättningar till intäkter från spel.

Som utgångspunkt får förslaget samma konsekvenser för allmännyttiga organisationer som för andra aktörer som tillhandahåller spel. Eftersom de allmännyttiga lotterierna i vissa fall kan få undantag från dagens kreditförbud förekommer det dock att licenshavare erbjuder sina kunder krediter för sådant spel. Den nya regleringen är dessutom bredare och omfattar fler betalnings-

upplägg än det nu gällande kreditförbudet. Det får till följd att vissa betalningsupplägg som i dag används av allmännyttiga organisationer inte längre kommer att vara tillåtna. Regeringen gör bedömningen att allmännyttiga lotterier bör kunna ges undantag även från vissa krav i den nya regleringen under vissa särskilda förutsättningar. Genom undantaget kan allmännyttiga lotterier behålla sina betalningsupplägg om det finns särskilda skäl och under förutsättning att licenshavaren vidtar åtgärder för att krediterna inte ska kunna överstiga en viss nivå. Undantaget är avsett att endast tillämpas i mycket speciella undantagsfall. De flesta allmännyttiga lotterier kommer därför, liksom andra aktörer på spelmarknaden, att behöva anpassa sig för att följa den nya regleringen.

Kraven, och konsekvenserna av förslaget, varierar beroende på hur spelet tillhandahålls. Enligt regeringen får förslaget inte sådana långtgående konsekvenser som skulle kunna bli en följd av ett kreditförbud som tolkas strikt och som kräver manuella kontroller av alla betalkort. Enligt regeringens mening är det i spelregleringen tydligt att allmännyttiga lotterier har en särskild ställning på spelmarknaden med olika villkorslättnader. Regeringen anser att det faktum att allmännyttiga lotterier, i likhet med vad som gällt tidigare, omfattas av en spelansvarsbestämmelse inte bör uppfattas som att de likställs med andra spelbolag på ett sätt som påverkar deras affärsmöjligheter.

Allmännyttiga lotterier som tillhandahålls av licenshavare eller ombud online bör inte drabbas av några större kostnader eller svårigheter att följa förbudet. Vid sådan försäljning bör aktörerna bl.a. – i förekommande fall – ta bort kreditkort och krediter via tredje part som betalningsalternativ. Lotterier tillhandahålls vidare bl.a. i spelbutiker och i dagligvaruhandeln, vid olika sportevenemang och av privatpersoner på uppdrag av olika föreningar som är förmånstagare till lotteriet. Bingospel tillhandahålls i särskilda bingohallar. När lotterier tillhandahålls på fysiska platser är innebörden av det föreslagna förbudet i stort sett detsamma som för fysiska spelombud. I många fall, t.ex. när lotterier säljs av privatpersoner eller i bingohallar, kan det dock antas att kunder mer sällan erbjuds möjlighet att betala med kontokort. Sammanfattningsvis gör regeringen bedömningen att förslaget inte leder till sådana oproportionerliga konsekvenser att allmännyttiga lotterier helt bör undantas från kreditförbudet.

Förbudet ska gälla oavsett hur och var spelet tillhandahålls

Ett antal remissinstanser anser att förbudet inte bör gälla vid försäljning av spel genom fysiska spelombud. Regeringen anser att en ordning där det är tillåtet att betala ett visst spel med kreditkort, eller andra krediter, vid köp hos ett fysiskt spelombud, men inte genom andra försäljningskanaler, framstår som inkonsekvent och märkligt och talar starkt emot en reglering som gör skillnad på olika försäljningssätt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar likt regeringen att allt spel som omfattas av spellagens licenskrav har bedömts vara så pass riskabelt att det inte ska få bedrivas utan licens. Dessutom konstaterar utskottet att även spel som innebär en låg risk för spelproblem kan leda till skuldsättning. Utskottet delar inte motionärernas uppfattning att regeringens förslag, att regleringen ska omfatta alla licenspliktiga spel, leder till sådana oproportionerliga konsekvenser för spel för allmännyttiga ändamål att de helt bör undantas från kreditförbudet. Utskottet ser därmed inget skäl att rikta något tillkännagivande till regeringen och motion 2025/26:3820 (MP) avstyrks därmed.

Reservation

Spel för allmännyttiga ändamål, punkt 2 (MP)

av Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:3820 av Mats Berglund m.fl. (MP).

Ställningstagande

Jag anser att det föreslagna förbudet är ett trubbigt verktyg som riskerar att få oproportionerligt stora negativa konsekvenser för svenskt föreningsliv och civilsamhällets ideella organisationer, vilket är i strid med målet för spelpolitiken om att värna allmännyttiga intäkter från spel. Under remissrundan har samstämmig kritik framförts från idrottsrörelsen och övriga civilsamhället, vars verksamhet kan bli hårt drabbad om denna finansieringskälla skulle försvinna. De intäkter som genereras från lotterier är i dag avgörande för att finansiera barn- och ungdomsidrott, kulturverksamhet, sociala insatser och mycket annat som bygger samman vårt samhälle. Det handlar om spelformer med låg risk, som fysiska lotter, som nu riskerar att drabbas hårt av ett förbud som är avsett att träffa högriskspel online.

Regeringens förslag om att Spelinspektionen ska kunna ge undantag i enskilda fall är otillräckligt. Det skapar en administrativ börda och en osäkerhet för de allmännyttiga organisationerna. I stället för en byråkratisk och oförutsägbar undantagsprocess bör spel för allmännyttiga ändamål helt undantas från lagstiftningen. Detta skulle vara en proportionerlig och ändamålsenlig avvägning som värnar civilsamhällets finansiering, samtidigt som det övergripande målet att motverka spelproblem kvarstår.

Med anledning av det som nämnts ovan anser jag att riksdagen bör rikta ett tillkännagivande till regeringen om att undanta spel för allmännyttiga ändamål från förbudet mot spel på kredit.

Särskilda yttranden

1. Särskilt yttrande (S)

Lars Mejern Larsson (S), Magnus Manhammar (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Kristoffer Lindberg (S) och Louise Thunström (S) anför:

Socialdemokraterna anser att en väl fungerande spelpolitik samtidigt måste värna ett starkt konsumentskydd och bidra till samhällsnytta. Vi står bakom ambitionen att minska spelrelaterad skuldsättning och motverka att människor hamnar i ekonomiska svårigheter till följd av spel om pengar. Det är ett ansvar som lagstiftaren inte kan frånsäga sig.

Samtidigt är det avgörande att de åtgärder som vidtas är träffsäkra och utformade med hänsyn till hur olika delar av spelmarknaden faktiskt fungerar. Det föreslagna förbudet mot spel på kredit riskerar, i sin nuvarande utformning, att omfatta betydligt bredare verksamheter än de som i praktiken står för de största riskerna när det gäller skuldsättning och spelproblem.

Vi vill särskilt uppmärksamma de konsekvenser som förslaget kan få för allmännyttiga lotterier och därmed för det svenska civilsamhället. Intäkter från dessa lotterier utgör i dag en grundläggande finansiering för stora delar av föreningslivet, inklusive barn- och ungdomsidrott, kulturverksamhet och sociala insatser. Detta är verksamheter som bidrar till jämlikhet, delaktighet och sammanhållning och som ofta når grupper som samhällets övriga stöd inte alltid når. Det är också värt att understryka att många av de allmännyttiga lotterier som nu riskerar att påverkas är spelformer med låg riskprofil.

Under remissrundan har idrottsrörelsen och andra delar av civilsamhället haft starka invändningar mot förslaget. Flera organisationer har pekat på att ett bortfall av lotteriintäkter skulle få långtgående konsekvenser för deras möjligheter att bedriva verksamhet. Vi delar bedömningen att detta är en allvarlig risk som måste tas på största allvar i lagstiftningsarbetet. Frågan är om regeringens förslag att hantera dessa konsekvenser genom möjligheten till undantag i enskilda fall är tillräckligt. Denna ordning skapar osäkerhet och ökar den administrativa belastningen för ideella organisationer. För civilsamhället, som ofta arbetar med begränsade resurser och långsiktig planering, är tydliga och förutsägbara regler en förutsättning för stabil verksamhet. Vi kommer framöver att noga bevaka och följa vilka konsekvenser förslaget får för de allmännyttiga lotterierna. En differentierad och proportionerlig spelpolitik är nödvändig för att både skydda konsumenter och värna det civilsamhälle som utgör en central del av det svenska samhällsbygget.

2. Särskilt yttrande (V)

Vasiliki Tsouplaki (V) anför:

Regeringen föreslår i propositionen en förändring av spellagstiftningen för att utöka det kreditförbud som finns i dag. Den nya lagstiftningen ska erbjuda en möjlighet att ansöka om undantag för vissa aktörer med licens för allmännyttiga ändamål.

Det är redan idag förbjudet att sälja spel på kredit. Trots detta bidrar i dag spel till överskuldsättning och stora nätkasinobolag gör vinster på att människor sätts i skuld. Även om regleringen som regeringen föreslår inte kommer att kunna nå alla de fall där det förekommer är det viktigt att fler verktyg ges för att motverka överskuldsättning, t.ex. för att tydligt förbjuda möjligheten att länka till en tredje part på ett spels webbplats. Följderna för spelare som drar på sig stora skulder kan bli katastrofala. Kunskapen om spelandets baksida har länge varit hög och är ett tungt vägande skäl till att spel om pengar är ett starkt reglerat område i Sverige.

För att civilsamhället verkligen ska kunna vara självständigt och utgå från sina medlemmars intressen behöver man ha annan finansiering än från det offentliga. Därför är de allmännyttiga lotterierna viktiga intäktskällor. Lotterier bidrar varje år med stora summor till svenskt föreningsliv. Vänsterpartiet värnar om att de allmännyttiga lotterierna ska få goda villkor. Lotterierna bör inte slentrianmässigt falla under samma regelverk som de stora nätkasinobolagen eftersom det är två mycket olika typer av verksamhet, där lottköp innebär en mycket liten risk för spelberoende, medan andra aktörer medvetet skapar spel som ska hålla spelaren kvar.

I vår bedömning av regeringens förslag vill vi balansera omsorgen om konsumenterna och riskerna med spel om pengar mot den viktiga verksamhet som de allmännyttiga lotterierna bidrar till. I regeringens proposition bemöts de invändningar och farhågor som inkommit från de allmännyttiga lotterierna under remisstiden och det framgår att regeringens ambition är att lotterierna ska få goda möjligheter att ställa om sin verksamhet. I de fall det inte är möjligt att byta betalningsmetoder utan att förlusterna blir för stora ska undantag kunna ges. Vi anser i motsats till regeringen att Spelinspektionen bör vara generös med undantag eftersom många av dagens lottkonsumenter är äldre och kan ha svårt att anpassa sig till nya betalningsupplägg. Regeringen och Spelinspektionen behöver följa den här utvecklingen noga.

Efter några år vill regeringen se en genomlysning av konsekvenserna av kreditförbudet. Vänsterpartiet anser att en större översyn av villkoren för de allmännyttiga lotterierna kan behövas tidigare. Utgångspunkten vid den stora omregleringen av spelpolitiken var att de allmännyttiga lotterierna inte skulle få försämrade villkor men det menar vi inte har upprätthållits. Vi har t.ex. sett hur certifieringskraven blivit orimligt omfattande och dyra sedan omregleringen av spelmarknaden. Många av de små lotterierna och bingohallarna har inte klarat av det utan lagt ned sin verksamhet. Vi har tidigare motionerat om att en omfattande översyn bör göras för att se över de allmännyttiga

lotteriernas förutsättningar. En sådan utvärdering behöver också beskriva vilka konsekvenser det har fått för det civila samhällets verksamhet som är beroende av lotteriintäkterna. Jag avser att följa frågan noga.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:11 Ett nytt förbud mot spel på kredit:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i spellagen (2018:1138).

Följdmotionen

2025/26:3820 av Mats Berglund m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undanta spel för allmännyttiga ändamål från förbudet mot spel på kredit och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i spellagen
(2018:1138)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om spellagen (2018:1138)

dels att 14 kap. 8 § och rubriken närmast före 14 kap. 8 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 14 kap. 8 a §, av följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2025:767

Föreslagen lydelse

14 kap.**Kreditförbud****Spel på kredit****8 §**

Det är inte tillåtet för en licenshavare eller ett spelombud att erbjuda eller lämna kredit för insatser i spelet.

Licenshavare och spelombud får inte tillåta eller medverka till att spel finansieras med krediter.

Spelmyndigheten får för ett visst lotteri, som inte är ett partipolitiskt lotteri, medge undantag från förbudet i första stycket, om

Licenshavare och spelombud ska vidta lämpliga åtgärder för att motverka att spel finansieras med krediter.

1. lotteriet tillhandahålls med licens enligt 6 kap.,

2. krediten avser köp av lotter för en viss tid, och

3. det sammanlagda kreditbeloppet uppgår till högst 1/40 prisbasbelopp.

8 a §

Spelmyndigheten får bevilja undantag från förbuden i 8 § första stycket för ett lotteri som tillhandahålls med licens enligt 6 kap. och som inte är ett partipolitiskt lotteri, om

1. det finns särskilda skäl, och

2. licenshavaren vidtar åtgärder för att det sammanlagda kreditbeloppet inte ska överstiga 1/40 prisbasbelopp.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2026.

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

2. Lagen får tillämpas före ikraftträdandet på ansökningar om undantag som enbart avser tid efter ikraftträdandet.

3. Undantag som har beviljats med stöd av 8 § andra stycket i den äldre lydelsen gäller fortfarande.